

УДК: 619:617-089.5.618.5-089. – 008 . – 079

**ВПЛИВ ГОМЕОСТАЗУ НА ВИНИКНЕННЯ АКУШЕРСЬКОЇ
ПАТОЛОГІЇ У САМИЦЬ М'ЯСОЇДНИХ**

**IMPACT OF HOMEOSTASIS ON EMERGENCE OF OCCURRENCE OF
OBSTETRICAL PATHOLOGY IN FEMALE CARNIVORES**

Корейба Л.В., к. вет. н., доцент, Ткачук І.Г., к.вет.н., асистент, Сосонний С.В.,

к.вет.н., асистент, Юрчик С.В., магістр. /

**Koreyba L.V., Candidate of Vet. Sc., Associate Professor, Tkachuk I.G., the candidate
of veterinary sciences, assistant, Sosonnyy S.V., the candidate of veterinary sciences, assistant,**

Yurchik S.V., master.

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Dnipropetrovsk State Agro-Economical University

Анотація: У плазмі крові дослідних тварин діагностували підвищення рівня креатиніну та сечовини, що свідчило про ниркову недостатність; зниження рівня гемоглобіну і кількості еритроцитів, що відображає різну ступінь анемії; порушення кальцій – фосфорного співвідношення, рівень фосфору перед родами, що свідчило про недостатність рівня енергетичних процесів в організмі. У таких тварин спостерігали відсутність родової діяльності, переношену вагітність, первинну родову слабкість, швидке виснаження під час родів, слабе потомство, післяродову еклампсію, мертвонароджених, виродливих плодів.

Виникнення та розвиток акушерсько – гінекологічної патології у вагітних самиць відбувається на фоні впливу комплексу несприятливих факторів (знижена концентрація у крові до родів рівня фосфору, глюкози, порушення метаболізму загального білка та його фракцій), що знижують захисно – адаптаційні функції організму у другу половину вагітності, що призводить до порушень у системі ендокринної регуляції.

З дистоціями родів, обумовленими патологіями матері були первинна родова слабкість реєструвалась, вторинна родова слабкість, бурхливі перейми та потуги, вузькість родового каналу. З дистоціями, обумовленими патологіями плода було зареєстровано поперечне положення плода, вклинення двох плодів у родовий канал, виродливість плодів, крупний плід, мертвонароджені.

Ключові слова: плазма крові, дистоція, слабкість родової діяльності, вузькість родових шляхів, бурхливі перейми та потуги, виродливість, крупний плід, неправильне положення плоду, внутрішньоутробна загибель.

Вступ. Гомеостаз – це постійність внутрішнього середовища і фізіологічних функцій організму (сталість хімічного складу та фізико-хімічних властивостей, що виражається наявністю ряду стійких показників (констант) і характеризує нормальний стан організму: температуру, тиск крові, кількість у крові речовин (Ca, K, Na).

В період плононосіння змінюються основні метаболічні процеси в організмі самки, так збільшується потреба у поживних речовинах та підвищується водно-сольовий обмін [1–4]. Захворювання матері, як правило, виникає на фоні зниження в крові (до та після родів) загального білка та його фракцій, дефіциту глюкози, калію, магнію, цинку, йоду та інших речовин, що призводить до порушення гомеостазу організму, яке завдяки складній нейрогуморальній регуляції викликає зміну вмісту гормонів в крові, що обумовлює відповідну реакцію у вагітної самки, що клінічно може виявитися порушенням характеру перебігу родового та післяродового періоду, а також розладом функціональної активності яєчників [1].

Огляд літератури. Акушерсько-гінекологічна патологія у самиць м'ясоїдних призводить до великих збитків, які можливо порівняти хіба що з інфекційними захворюваннями.

Найбільш поширена патологія незаразної етіології – акушерська – дистоції родів, запальні процеси у матці й молочній залозі та гінекологічна – хвороби яєчників [5–7].

Вихідні дані і методи. Для реалізації поставлених перед нами завдань в умовах приватного підприємства «Бойко О.Л.» міста Дніпропетровськ було проведено дослідження сук та кішок з дистоціями родів.

Об'єктом для дослідження були суки та кішки у яких реєструвались патологічні роди. Особлива увага приділялася породі тварин, віку, вгодованості, наявності вакцинацій, даним щодо умов утримання, годівлі і моціону.

При виконанні поставлених перед нами завдань вивчали строки виведення плодів та відокремлення посліду, виникнення родових і післяродових ускладнень у сук та кішок, а також визначали ступінь їх розповсюдження.

Проводилося акушерське дослідження статевих органів самиць в період вагітності, родів і в післяродовий період. Під час родів акушерське дослідження проводили тільки при наявності передумов до надання допомоги.

Біохімічні показники плазми крові вивчали за загально прийнятими методиками в умовах районної лабораторії ветеринарної медицини.

Результати. Обговорення і аналіз. Нами були отримані результати загальних та біохімічних показників крові 5 вагітних кішок та 5 сук. Одержані результати наведені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Біохімічні показники плазми крові вагітних самиць

Показники		Концентрація в крові, М ±m
		За 3 – 1 день до родів
Загальний білок, г/л	норма	55,0 – 75,0
	патологія	51,0 ± 3,2
Альбуміни, г/л	норма	25,0 – 38,0
	патологія	23
Глобуліни, г/л	норма	30,0 – 37,0
	патологія	28,0 ± 0,5

Загальний кальцій, ммоль/л	норма	2,2 – 3,0
	патологія	3,2 ± 0,8
Неорганічний фосфор, ммоль/л	норма	0,9 – 2,0
	патологія	0,7 ± 0,1
Са/Р, од	норма	1,7 – 2,0
	патологія	1,4 – 1,5(2,1 ± 0,2)
Гемоглобін, г/л	норма	120,0 – 180,0
	патологія	110,0 ± 4,5
Креатинін, мкмоль/л	норма	45,0 – 135,0
	патологія	162,9 – 170,1
Сечовина, ммоль/л	норма	3,3 – 5,9
	патологія	9,06 – 10,2
Глюкоза, ммоль/л	норма	3,4 – 5,65
	патологія	3,1 ± 0,2

З даних таблиці видно, що у 2 тварин діагностували підвищення рівня креатиніну (162,9–170,1, мкмоль/л) та сечовини (9,06–10,2, ммоль/л) у крові, що свідчило про ниркову недостатність, у 5 – зниження рівня гемоглобіну (90–101, г/л), що відображає різну ступінь анемії, у 3 - порушення кальцій – фосфорного співвідношення (1,4–1,5, од.).

У таких тварин спостерігали відсутність родової діяльності, переношену вагітність, первинну родову слабкість, швидке виснаження під час родів, слабе потомство, післяродову еклампсію, мертвонароджених, виродливих плодів.

У тварин, що були схильні до акушерсько – гінекологічної патології, рівень фосфору перед родами був нижче за фізіологічну норму, що свідчило про недостатність рівня енергетичних процесів в організмі.

В той час, як у тварин, що мали більш високий рівень глюкози перед родами спостерігали нормальний перебіг родів, що свідчить про достатній

рівень біоенергетичних процесів в організмі. Встановлено, що у тварин з затримкою посліду на час родів були знижені показники неспецифічного захисту (загальний білок, загальні імуноглобуліни).

Потрібно відмітити, що патологія родів частіше діагностувалася у тварин старших 6 – ти років, виснажених чи тих, які мали зайву вагу, були хворими на момент родів чи під час вагітності, також у чистопорідних тварин.

Серед кішок найчастіше до клініки зверталися власники кішок британської породи, найпоширенішою патологією у яких були крупнопліддя та первинна родова слабкість.

Щодо породної схильності сук, то найчастіше дистоцію родів реєстрували у самиць-брахецефалів (французький та англійський бульдог, пекінес) та у міні-порід (вага дорослої тварини до 3 кг: йоркширський тер'єр, померанцький шпіц, чіхуа-хуа), патології родів, у яких були пов'язані із крупним плодом, вузькістю родових шляхів та первинною та вторинною родовою слабкістю.

Висновки.

1. Виникнення та розвиток акушерсько – гінекологічної патології у вагітних самиць відбувається на фоні впливу комплексу несприятливих факторів (знижена концентрація у крові до родів рівня фосфору, глюкози, порушення метаболізму загального білка та його фракцій), що знижують захисно – адаптаційні функції організму у другу половину вагітності, що призводить до порушень у системі ендокринної регуляції.

2. Серед патологій зумовлених патологіями матері мали місце вузькість родового каналу, первинна та вторинна родова слабкість, вузькість родового каналу й бурхливі перейми і потуги. В більшості патологічні роди були зумовленими первинними слабкими переймами і потугами.

3. Ускладнення родів з причин перерозвиненості та виродливості плода, неправильного членорозміщення і мертвонародження спричинило порушення динаміки родової діяльності у всіх випадках. Найвищий відсоток припадав на долю крупноплідності.

Annotation: *In blood of researched animals was diagnosed the increase of creatinine level and urea, that was indicating kidney failure; decrease in hemoglobin level and in the number of red blood cells, as a reflection of different degrees of anemia; breach of calcium – phosphorus correlation, phosphorus level before delivery was lower than the physiological norm, indicating a lack of energy processes in the body.*

In these animals we have observed lack of labor activity, post-term pregnancy, the primary weakness of labor, rapid exhaustion during the labor, weak offspring, postpartum eclampsia, stillbirth, fetuses with defects.

The emergence and development of obstetric – gynecological diseases in pregnant females occurs on the background of complex influence of adverse factors (reduced concentration of phosphorus and glucose in the blood before delivery, infringement of a metabolism of total protein and its fractions), which reduced the protective – adaptive function of the body in the second half of pregnancy, leading to disorders of the endocrine system regulation.

Dystocia's of labor that were caused by mother's pathologies were: primary weakness of labor have been, secondary weakness of labor, rapid contractions and attempts at delivery, narrow birth canal.

Dystocia's of labor that were caused by fetuses pathologies were: transverse fetal position have been registered, jammed two fetuses in the birth canal, fetuses deformation, large fetuses, stillborn.

Key words: blood plasma, dystocia, primary and secondary generic weakness, narrow birth canal, forcible contractions and attempts, ugliness, big fuetus, malposition of fuetus, intrauterine death.

Література.

1. Дубова О.А. Стан системи гемостазу при вагітності собак: загально патологічні закономірності. / Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. С.Г.Гжицького. – Т. 4 (№ 2). Ч 1. – Львів. – 2002. – С.219-223.

2. Дюльгер Г.П. Физиология размножения и репродуктивная патология собак. – М.: Колос, 2002. – 152 с.

3. Карпов В.А. Акушерство мелких животных. – М.: Россельхозиздат, 1984. – 240 с.

4. Харенко М.І., Хомин С.П., Кошовий в.П. та ін. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин / навчальний посібник. – Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня», видавництво «Козацький вал», 2005. – 554 с.

5. Concannon P. W., McCann J. P. and Temple M. (1989) Biology and endocrinology of ovulation, pregnancy and parturition in the dog. Journal of Reproduction and Fertility, 39 (Suppl.), 3–25.

6. Darvelid A. W. and Linde-Forsberg C. (1994) Dystocia in the bitch: a

retrospective study of 182 cases. *Journal of Small Animal Practice* 35, 402–407.

7. Ekstrand C. and Linde-Forsberg C. (1994) Dystocia in the cat: a retrospective study of 155 cases. *Journal of Small Animal Practice* 35, 459–464.